

Study of Neuroprotective Effects of Green Tea Antioxidant on Spinal Cord Injury of Rat

***Khalatbary A., Ph.D.* , TIRAIHI T., Ph.D., BEIGI BOROUJENI M., Ph.D., AHMADVAND H.,
Ph.D., TAVAFI M., Ph.D., TAMJIDIPPOOR A., M.Sc.***

* P.O.Box: 381351698 Razi Herbal Medicine Research Center, Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran

Abstract

Purpose: Recent studies revealed the neuroprotective effects of green tea antioxidant on experimental cerebral ischemia, but these effects on spinal cord injury (SCI) has not yet been studied.

Materials and Methods: Rats were randomly divided into three groups of 18 rats each as follows: sham group(laminectomy), control group (SCI) and experimental group (EGCG). Spinal cord samples were taken 24 h after injury and studied for determination of lipid peroxidation levels and TUNEL reaction. Behavioral testing was performed weekly upto six weeks post-injury. Then, the rats were euthanized for histopathological assessment.

Results: The results showed that lipid peroxidation levels were significantly decreased in experimental group. EGCG significantly reduced TUNEL-positive rate. Also, EGCG reduced significantly lesion area, and improved behavioral function more than the control group.

Conclusion: EGCG treatment decreased secondary spinal cord injury.

Keywords: Epigallocatechin gallate (EGCG), Spinal cord injury, Immunohistochemistry

بررسی خواص نوروپروتکتیو آنتی اکسیدان موجود در چای سبز در ضایعات نخاعی موش صحرایی

*علی رضا خلعتبری Ph.D., **نقی طریحی Ph.D., مانداناییگی بروجنی Ph.D.
حسن احمدوند Ph.D., *مجید طوفانی Ph.D., احمد تمیمی پور M.Sc.

* گروه علوم تشریح دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی لرستان، مرکز تحقیقات گیاهان دارویی رازی، خرم آباد، ایران

** گروه علوم تشریح دانشکده پزشکی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

*** گروه بیوشیمی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران

تاریخ وصول: شهریور ماه ۸۸، تاریخ پذیرش: آذر ماه ۸۸

چکیده

هدف: بررسی خواص نوروپروتکتیو آنتی اکسیدان موجود در چای سبز روی ضایعات نخاعی

مواد و روش‌ها: در این مطالعه از سه گروه ۱۸ تا یکی موش صحرایی ماده استفاده شد: گروه شم (فقط لامینکتومی صورت گرفت)، گروه کترل (پس از ضایعه نخاعی، تزریق سرم فیزیولوژیک صورت گرفت) و گروه تجربی (پس از ضایعه نخاعی، تزریق EGCG (Epigallocatechin gallate) صورت گرفت). ۲۴ ساعت پس از ضایعه، ۶ حیوان از هر گروه برای بررسی میزان پراکسیداسیون چربی و ۶ حیوان نیز برای بررسی میزان آپوپتوزیس در بخش ضایعه دیده نخاع استفاده شد. همچنین آزمون رفتاری در ۶ حیوان با قیمانده از هر گروه به صورت هفتگی و تا پایان هفته ششم صورت گرفته و سپس میزان تخریب بافت نخاعی اندازه‌گیری شد.

یافته‌ها: تزریق EGCG موجب کاهش میزان پراکسیداسیون چربی و نیز کاهش تعداد سلول‌های آپوپتوزیک در بخش ضایعه دیده نخاع در گروه تجربی شد. همچنین تزریق EGCG موجب افزایش میزان توانایی حرکتی اندام‌های فلنج شده و نیز کاهش میزان تخریب بافت نخاعی در بخش آسیب دیده در گروه تجربی شد.

نتیجه‌گیری: تزریق EGCG موجب کاهش علائم ثانویه آسیب نخاعی می‌شود.

کلیدواژه‌ها: تزریق EGCG، ضایعه نخاعی، ایمونوھیستوژنیمی

مقدمه

رادیکال‌های آزاد، واکنش‌های التهابی، واکنش‌های سیستم ایمنی و نیز تغییرات ایجاد شده در عروق خونی نخاع آسیب دیده، اشاره نمود [۱]. همچنین فرایند آپوپتوزیس نیز نقش کلیدی و مهمی را در آسیب ثانویه نخاعی ایفا می‌نماید که خود تحت تأثیر افزایش میزان گلوتامات، رادیکال‌های آزاد، سیتوکین‌ها و نیز افزایش واکنش‌های التهابی در بخش آسیب دیده نخاع است [۲-۳].

دو مکانیسم در شدت عالیم ناشی از ضایعات نخاعی نقش دارند: ۱- ضایعه مکانیکی اولیه، ۲- فرایند دژنراسیون ثانویه [۱]. فرایند دژنراسیون ثانویه (آسیب ثانویه) خود ناشی از یک سری واکنش‌های سلولی، مولکولی و بیوشیمیایی است که از جمله آن‌ها می‌توان به تبادلات یونی، پراکسیداسیون چربی ناشی از

آدرس مکاتبه: ایران، خرم آباد، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، گروه علوم تشریح و مرکز تحقیقات گیاهان دارویی رازی، صندوق پستی: ۳۸۱۳۵۱۶۹۸ E-mail: khalat90@yahoo.com

بلافاصله پس از ضایعه) نیز صورت گرفت. سپس هر یک از گروه‌ها به سه زیر گروه ۶ تابی برای مطالعه میزان پراکسیداسیون چربی بخش ضایعه دیده نخاع، میزان آپاپتوز بخش ضایعه دیده نخاع و نیز میزان توانایی حرکتی اندام‌های فلچ شده و میزان تخریب بافت نخاعی بخش ضایعه دیده تقسیم شدند.

ضایعه نخاعی

ضایعه نخاعی به روش دانشگاه نیویورک وارد شد. به این ترتیب که پس از بیهوش کردن حیوان (با 75mg/kg کتامین 10 mg/kg زایلایزین)، برشی در امتداد ستون فقرات در پوست داده شد و سپس عضلات متصل به مهره‌های T8 و T9، T10 جدا و لامیناهای مهره T9 تراشیده شد. آنگاه ضربه‌ای به طور مستقیم با استفاده از استوانه‌ای فلزی (وزن 10 g ، قطر $2/5\text{ میلی‌متر}$ ، از ارتفاع $2/5\text{ سانتی‌متر}$) وارد شد. پس از وارد نمودن ضربه، عضلات، فاسیها و پوست بخیه زده شد. مراقبت‌های لازم نیز شامل تزریق زیر پوستی سرم لاكتات، تزریق داروی ضد درد، تزریق آنتی‌بیوتیک و نیز تخلیه دستی مثانه تا زمان به دست آوردن کترل ادرار توسط حیوان، صورت گرفت [۱۰].

آنالیز بیوپسیمیایی

۲۴ ساعت پس از ضایعه، ۶ حیوان از هر گروه را کشته و نخاع بخش ضایعه دیده از ستون مهره خارج شد. سپس منظر و خون روی نمونه‌ها برداشته شده و در دمای $70-70^\circ\text{C}$ درجه سانتی‌گراد نگهداری شد. میزان Malondialdehyde (MDA) به عنوان یک شاخص مهم واکنش پراکسیداسیون چربی که با Thiobarbituric acid (TBA) واکنش می‌دهد، به روش می‌هارا (Mihara) و همکارانش و توسط اسپکتروفوتومتر در 535 نانومتر اندازه‌گیری شد [۱۱]. غلظت وکش TBA در مقیاس نانومول/گرم بیان شد.

رنگآمیزی تائل (TUNEL)

۲۴ ساعت پس از ضایعه، ۶ حیوان از هر گروه توسط بافر فرمالین پرفیوز شده و نخاع بخش آسیب دیده خارج و

تحقیقات صورت گرفته در سال‌های اخیر اغلب متوجه آسیب‌های ثانویه نخاعی بوده است به طوری که ترکیبات به کار برده شده برای کاهش علایم و عوارض آسیب نخاعی دارای خواص ضد آپاپتوزی، ضد التهابی و مهار کننده رادیکال‌های آزاد است.

چای سبز حاوی تعدادی ترکیب پلی‌فنولی تحت عنوان gallat(EGCG) Epigallocatechin (Catechin) است [۴]. فراوانترین ترکیب پلی‌فنول چای سبز بوده و به نظر می‌رسد که بخش عمده فعالیت‌های بیولوژیک چای سبز مربوط به همین ترکیب باشد [۵]. تحقیقات نشان داده است که EGCG دارای آثار حفاظتی در مقایل آسیب‌های ایسکمی مغزی [۶ و ۷] و نیز بیماری‌های نوروژنراتیو است [۹ و ۸]. بررسی‌ها نشان داده است که ککین‌ها (از جمله EGCG) آثار نوروپرتوکتیو خود را از طریق مهار رادیکال‌های آزاد، کاهش پراکسیداسیون چربی، کاهش آپاپتوز و نیز آثار ضد التهابی اعمال می‌نمایند [۵].

با وجود نتایج به دست آمده از مطالعات آزمایشگاهی در خصوص آثار نوروپرتوکتیو EGCG در مدل‌های تجربی ایسکمی مغزی و نیز بیماری‌های نوروژنراتیو، تاکنون گزارشی در خصوص آثار این ترکیب روی ضایعات نخاعی ارایه نشده است؛ بنابراین در تحقیق حاضر، آثار نوروپرتوکتیو EGCG در مدل حیوانی ضایعه نخاعی بررسی شد.

مواد و روش‌ها

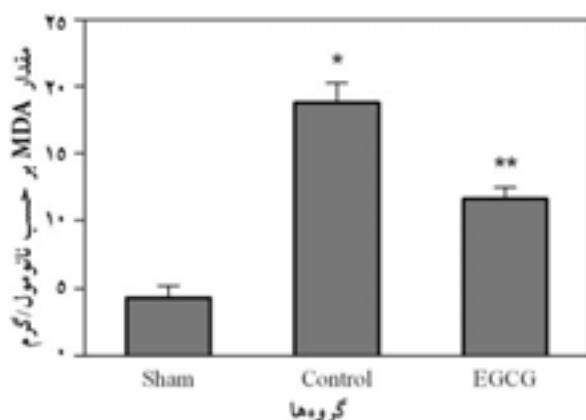
گروه‌های مورد مطالعه

تعداد ۵۴ سررت بالغ ماده نژاد Spargue-Dawley (به وزن تقریبی $250-300\text{ g}$) در این تحقیق استفاده شد و در شرایط استاندارد نگهداری شد. حیوانات به طور تصادفی به سه گروه ۱۸ تابی تقسیم شدند: ۱) گروه شم، در این گروه فقط لامیناهای مهره T9 برداشته شد؛ ۲) گروه کترل، در این گروه علاوه بر لامینکتومی، ضایعه نخاعی نیز وارد شد و سپس تزریق داخل صفاقی سرم فیزیولوژیک صورت گرفت؛ ۳) گروه تجربی، در این گروه علاوه بر لامینکتومی و وارد نمودن ضایعه نخاعی، تزریق داخل صفاقی EGCG به میزان 50 mg/kg (یک تزریق

یافته‌ها

میزان پراکسیداسیون چربی

شکل ۱، میزان MDA موجود در بخش ضایعه دیده نخاع را (۲۴ ساعت پس از ضایعه) در گروه‌های مورد آزمایش نشان می‌دهد. میانگین میزان MDA در گروه‌های شم، کترل و تجربی به ترتیب 4.34 ± 1.54 ، 18.80 ± 2.54 و 11.59 ± 1.51 میکرونی از MDA موجود در بخش ضایعه نخاع معنی‌دار می‌باشد. القای ضایعه نخاعی موجب افزایش معنی‌دار میزان پراکسیداسیون چربی در بخش آسیب‌دیده نخاع شد. میزان MDA در گروه تجربی به‌طور معنی‌دار کمتر از گروه کترول بود.

شکل ۱. مقادیر MDA را ۲۴ ساعت پس از ضایعه در بخش آسیب دیده نخاع گروه‌های مورد مطالعه نشان می‌دهد. $p < 0.05$: * در مقابل گروه شم، $p < 0.05$: ** در مقابل گروه کترول

میزان آپاپتوز

تعداد سلول‌های مثبت به واکنش تانل (هسته‌های قهوه‌ای) در گروه شم بسیار ناچیز بود (شکل ۲A) ولی در گروه کترول افزایش داشته است (شکل ۲B). از طرف دیگر تعداد سلول‌های واکنش داده شده در گروه تجربی کاهش داشته است (شکل ۲C). شکل شماره ۳، درصد سلول‌های آپاپتویک را در بخش ضایعه دیده نخاع گروه‌های مورد آزمایش نشان می‌دهد. تعداد سلول‌های آپاپتویک در گروه تجربی نسبت به گروه شم، کاهش معنی‌دار داشته است.

بلوک‌های پارافینی تهیه شد و سپس برش‌های ۸ میکرونی از آن‌ها تهیه شد. رنگ‌آمیزی با استفاده از کیت تانل و براساس دستورالعمل شرکت مورد نظر (Roche) صورت گرفت. به‌طور کلی پس از آبگیری، برش‌ها به‌مدت ۱۰ دقیقه با H_2O_2 ۱۵ دقیقه با پروتئیناز K (Proteinase-K)، ۶۰ دقیقه با محلول واکنش (DAB) ۳۰ دقیقه با پی ادی (POD)، ۵ دقیقه با ای بی (Hematoxylin) آنکوبه شد. همچنین آزمون کترول منفی نیز انجام شد. آنالیز کمی تعداد سلول‌های واکنش داده به تانل، در ۱۰ بخش از هر بلوک (۵ ناحیه در هر بخش) صورت گرفت و سپس درصد سلول‌های مثبت به تانل (نسبت به سلول‌های واکنش نداده) محاسبه شد.

آزمون حرکتی

میزان توانایی حرکتی در ۶ حیوان از هر گروه تا پایان هفته ششم به روش BBB (Basso-Beattie-Bresnehan) اندازه‌گیری شد [۱۲]. به این صورت که ۲۴ ساعت پس از ضایعه و نیز در پایان هر هفته از حركات حیوانات فیلمبرداری شده و سپس میزان توانایی حرکتی با استفاده از جدول حرکتی آزمون مذکور اندازه‌گیری شد (فلج کامل = ۰، طبیعی = ۲۱).

اندازه‌گیری میزان تخریب بافت نخاعی

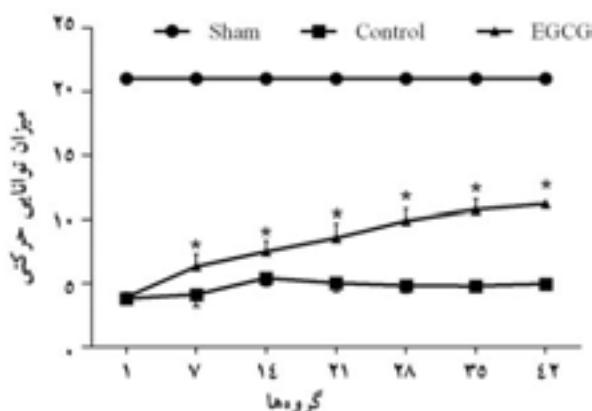
در پایان هفته ششم از نخاع بخش آسیب دیده حیوانات پروفیوز شده (در ۶ حیوانی که آزمون حرکتی انجام شده بود) مقاطع پارافینی به ضخامت ۸ میکرون تهیه شد. سپس مقاطعی به صورت تصادفی از بخش ابتدایی، میانی و انتهایی منطقه آسیب دیده انتخاب شد و ضمن اندازه‌گیری وسعت کل مقطع و نیز وسعت منطقه آسیب دیده در همان مقطع (با استفاده از نرم‌افزار Motic)، نسبت منطقه آسیب دیده به کل مقطع نیز محاسبه شد.

آنالیز داده‌ها

کلیه آنالیزها با استفاده از نرم‌افزار SPSS (نسخه ۱۰) انجام شده و داده‌ها به صورت Mean \pm SD محاسبه شد. همچنین $p < 0.05$ ملاک معنی‌دار بودن در نظر گرفته شد.

میزان توانایی حرکتی

شکل ۴، میزان توانایی حرکتی را در گروههای مورد آزمایش نشان می‌دهد. میزان توانایی حرکتی در گروه شم نرمال [۲۱] بوده است. در پایان هفته ششم، میزان توانایی حرکتی در حیوانات گروه تجربی نسبت به گروه کنترل افزایش معنی دار داشته است.

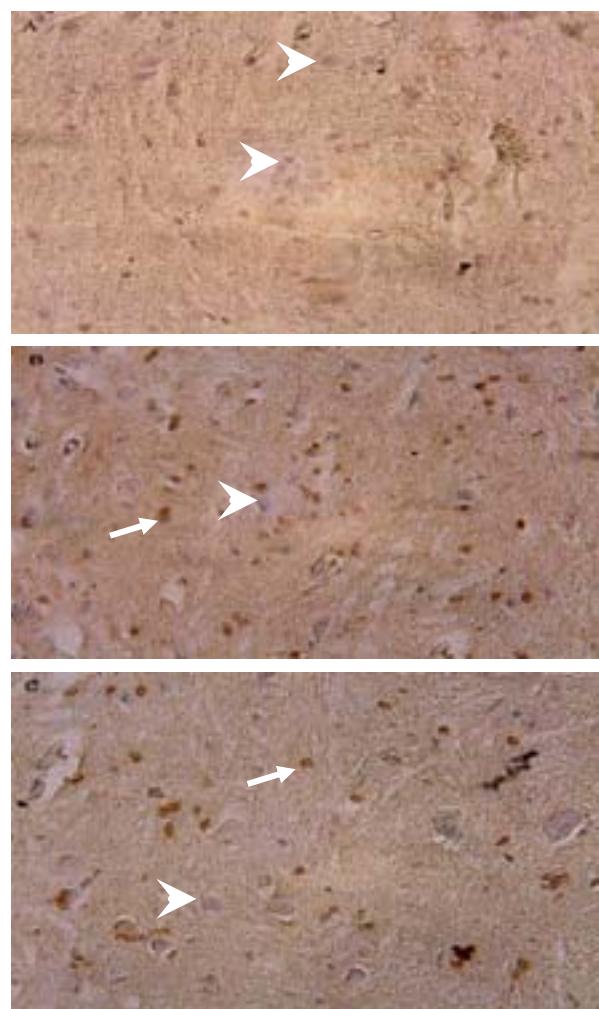
شکل ۴. میزان توانایی حرکتی در مقیاس BBB را در گروههای مورد مطالعه و در زمان‌های مختلف نشان می‌دهد. $p < 0.05$: * در مقابل گروه کنترل و در زمان مشترک

میزان تخریب بافتی

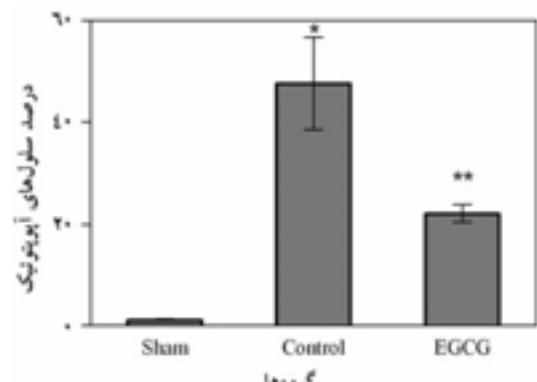
اشکال ۵A، ۵B، ۵C به ترتیب مقاطع تهیه شده از بخش مرکزی آسیب دیده در گروههای شم، کنترل و تجربی را نشان می‌دهد. شکل شماره ۶، در صد منطقه آسیب دیده را در گروههای مورد آزمایش نشان می‌دهد (شم = $0/00$ ، کنترل = $68/52 \pm 4/29$ ، تجربی = $31/72 \pm 5/29$). وسعت منطقه آسیب دیده در گروه تجربی نسبت به گروه کنترل کاهش معنی دار داشته است.

بمث

فرایند تخریبی ثانویه در پی ضایعات ترموماتیک نخاعی، دارای پاتولوژی پیچیده‌ای نظیر تولید رادیکال‌های آزاد، پراکسیداسیون چربی و آپاپتوزیس است [۱۳]، بنابراین هر نوع عامل درمانی کاهش دهنده فرایندهای ثانویه، موجب کاهش وسعت آسیب نخاعی و بروز عوارض ناشی از آن می‌شود.

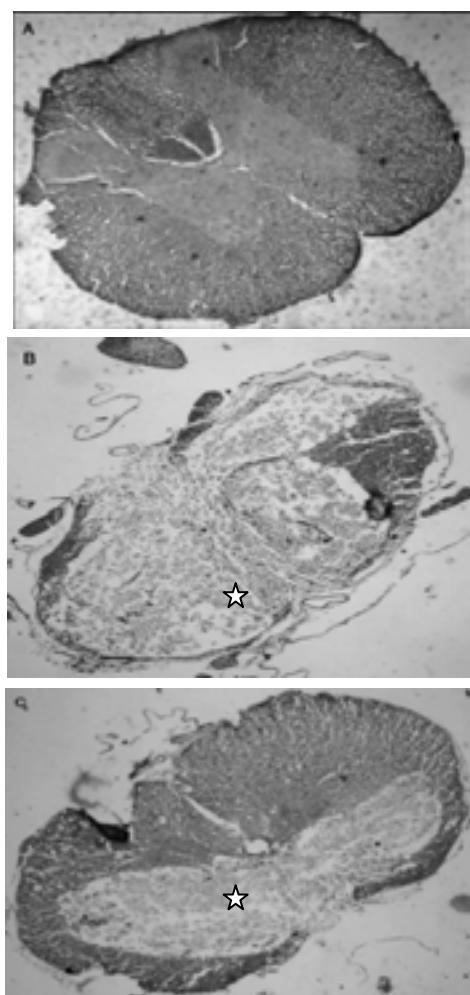
شکل ۲. تصاویر میکروسکوپی از واکنش تانل (سلول آپوپتوزیک به رنگ قهوه‌ای با علامت پیکان دنباله‌دار، سلول سالم به رنگ آبی با علامت پیکان دوشاخه) در بخش ضایعه دیده نخاع ۲۴ ساعت پس از ضایعه در گروههای شم (A)، کنترل (B) و تجربی (C) نشان می‌دهد (بزرگنمایی: $\times 200$).

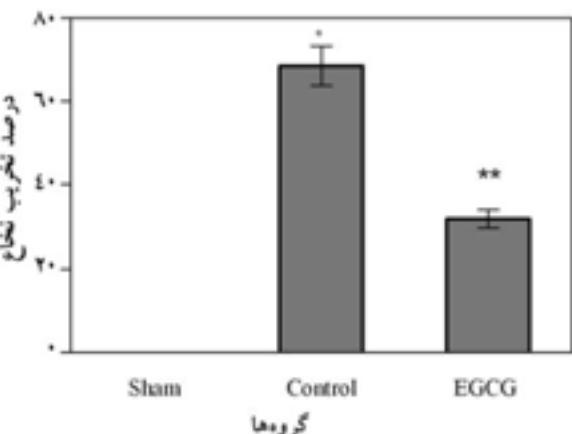
شکل ۳. میزان سلول‌های آپوپتوزیک را ۲۴ ساعت پس از ضایعه بر حسب درصد در گروههای مورد مطالعه نشان می‌دهد. $p < 0.05$: * در مقابل گروه شم ، $p < 0.05$: ** در مقابل گروه کنترل

رادیکال‌های آزاد مولکول‌هایی با الکترون‌های منفرد (unpaired) هستند، بنابراین نسبت به چربی‌ها بسیار واکنش‌پذیر بوده و موجب اکسیداسیون آن‌ها می‌شوند [۱۴]. پراکسیداسیون چربی یکی از عوامل مهم در روند تخریب بافت نخاعی پس از ضایعات تروماتیک است [۱۵]. پس مهار پراکسیداسیون چربی به عنوان یکی از مکانیسم‌های اصلی عملکرد عوامل درمانی ضایعات نخاعی مطرح است. نتایج حاصل از اندازه گیری میزان MDA (در نتیجه شکسته شدن اسیدهای چرب غیر اشباع نخاع به عنوان شاخص مهم پراکسیداسیون چربی) در بخش آسیب دیده نخاع نشان داد که تزریق EGCG، میزان پراکسیداسیون چربی را در مقایسه با گروه کنترل کاهش می‌دهد. براساس مطالعات صورت گرفته روی خواص نوروپروتکتیو EGCG در بیماری‌های نورودژنراتیو [۸] و ایسکمی مغزی [۵]، یکی از مکانیسم‌های احتمالی پیشنهادی توسط محققین، اثر مهاری این ترکیب روی پراکسیداسیون چربی القا شده توسط رادیکال‌های آزاد است. پلی‌فنول‌های موجود در چای سبز (به‌ویژه EGCG) به‌واسطه گروه‌های هیدرکسیل موجود در ساختارشان، می‌توانند به رادیکال‌های آزاد متصل شده و آن‌ها را خنثی نمایند [۵]. همچنین آن‌ها می‌توانند به‌طور غیر مستقیم میزان آنتی اکسیدان‌های آندورژن بدن را افزایش دهند [۱۶]. اخیراً گروهی از محققین گزارش‌هایی مبنی بر کاهش میزان MDA به‌دلیل تزریق EGCG در مدل حیوانی پیری (aging) ارایه داده‌اند [۹].

آپاتوزیس یکی از مکانیسم‌های کلیدی آسیب‌های ثانویه نخاعی بوده که توسط پروتئین‌های خانواده Bcl-2 تنظیم می‌شود [۱۷]. به‌دلیل ترموماهی واردہ به طاب نخاعی، موج پیشروندهای از مرگ سلولی آپاتوزیس در سلول‌های عصبی شکل می‌گیرد؛ بنابراین یکی از راه‌های کاهش آسیب ثانویه نیز مهار این پدیده است [۲]. در تحقیق حاضر برای تعیین میزان آپاتوز سلول‌های عصبی از روش تانل استفاده شد و نتایج بیانگر کاهش معنی‌دار میزان آپاتوز سلول‌های عصبی در گروه تجربی نسبت به گروه

شکل ۵. مقاطع عرضی از بخش مرکزی محل ضایعه دیده (*) را ۶ هفته پس از ضایعه در گروه‌های شم (A)، کنترل (B) و تجربی (C) نشان می‌دهد (بزرگنمایی: $\times 40$).

شکل ۶. میزان تخریب بافت نخاعی آسیب دیده را ۶ هفته پس از ضایعه بر حسب درصد در گروه‌های مورد مطالعه نشان می‌دهد. $p < 0.05$ در مقابل گروه شم ، $p < 0.05$ در مقابل گروه کنترل

نسبت به گروه کنترل است. بررسی‌های نشان داده است که تزریق EGCG موجب کاهش حجم منطقه آسیب دیده بافت عصبی در مدل حیوانی سکته مغزی می‌شود [۵]. همچنین تحقیقات نشان داده است که تزریق EGCG موجب کاهش آسیب واردہ به ماده سفید اطراف بطن‌های مغزی در مدل حیوانی هیدروسفال می‌شود [۱۹]. برای بررسی میزان توانایی حرکتی اندام‌های فلج شده در گروه‌های مورد مطالعه و نیز میزان تاثیر EGCG در آن، از آزمون حرکتی BBB استفاده شد. نتایج نشان داد که تزریق EGCG موجب افزایش توانایی حرکتی حیوانات فلح شده نسبت به گروه کنترل می‌شود. در مجموع نتایج حاصل از بررسی بیوشیمی بافتی، ایمونوھیستوشیمی، هیستوپاتولوژی و نیز حرکتی در تحقیق حاضر بیانگر آثار نوروپروتکتیو EGCG در ضایعات تروماتیک نخاعی است.

References

1. Amar AP, Levy ML. Pathogenesis and pharmacological strategies for mitigating secondary damage in acute spinal cord injury. *Neurosurgery* 1999; 44: 1027-39.
2. Kwon BK, Tetzlaff W, Grauer JN, Beiner J, Vaccaro AR. Pathophysiology and pharmacologic treatment of acute spinal cord injury. *Spine J* 2004; 4: 451-64.
3. Crowe MJ, Bresnahan JC, Shuman SL, Masters JN, Beattie MS. Apoptosis and delayed degeneration after spinal cord injury in rats and monkeys. *Nat Med* 1997; 3: 73-76.
4. Kakuda T. Neuroprotective effects of the green tea components theanine and catechins. *Biol Pharm Bull* 2002; 25: 1513-18.
5. Sutherland BA, Rahman RM, Appleton I. Mechanisms of action of green tea catechins, with a focus on ischemia-induced neurodegeneration. *J Nutr Biochem* 2006; 17: 291-306.
6. Choi YB, Kim YI, Lee KS, Kim BS, Kim DJ. Protective effect of epigallocatechin gallate on brain damage after transient middle cerebral artery occlusion in rats. *Brain Res* 2004; 1019: 47-54.
7. Lee H, Bae JH, Lee SR. Protective effect of green tea polyphenol EGCG against neuronal damage and brain edema after unilateral cerebral ischemia in gerbils. *J Neurosci Res* 2004; 77: 892-900.
8. Weinreb O, Mandel S, Amit T, Youdim MB. Neurological mechanisms of green tea polyphenols in Alzheimer's and Parkinson's diseases. *J Nutr Biochem* 2004; 15: 506-16.
9. He M, Zhao L, Wei MJ, Yao WF, Zhao HS, Chen FJ. Neuroprotective effects of epigallocatechin-3-gallate on aging mice induced by D- galactose. *Biol Pharm Bull* 2009; 32: 55-60.
10. Basso DM, Beattie MS, Bresnahan JC. Graded histological and locomotor outcomes after spinal cord contusion using the NYU weight-drop device versus transection. *Exp Neurol* 1996; 139: 244-56.
11. Mihara M, Uchiyama M. Determination of malonaldehyde precursor in tissues by thiobarbituric acid test. *Anal Biochem* 1978; 86: 271-8.

کنترل بود. بررسی‌های انجام شده در محیط *In vivo* و *In vitro* بیانگر نقش ضد آپاپتوزی EGCG از طریق تغییر در بیان ژن‌های EGCG مرتبط با آپاپتوز است. مطالعات اخیر نشان داده است که EGCG موجب مهار فعالیت کاسپاز-۳ (Caspase-3) در بیماری ALS (amyotrophic lateral sclerosis) توسعه گالاکتوز در موش می‌شود [۹].

به‌منظور هرچه محدود کردن مقایص نورولوژیک ناشی از ترومای نخاعی، حفظ هرچه بیشتر بافت نخاعی ضروری است. از طرف دیگر یکی از تغییرات پیشرونده موجود در بافت نخاعی آسیب دیده، تشکیل حفرات متعدد (ناشی از تخریب بافت عصبی و نیز بیگانه خواری سلول‌های مرده) است [۱۰]. بررسی‌های هیستوپاتولوژیک صورت گرفته در این تحقیق بیانگر کاهش میزان تخریب بافتی و تشکیل حفرات در بخش آسیب دیده نخاع حیوانات گروه تجربی

12. **Basso DM, Beattie MS, Bresnahan JC.** A sensitive and reliable locomotor rating scale for open field testing in rats. *J Neurotrauma* 1995; 12: 1-21.
13. **Collins WF.** A review and update of experimental and clinical studies of spinal cord injury. *Paraplegia* 1983; 21: 204-19.
14. **Hall ED, Andrus PK, Yonkers PA, Smith SL, Zhang JR, Taylor BM, et al.** Generation and detection of hydroxyl radical following experimental head injury. *Ann NY Acad Sci* 1994; 738: 15-24.
15. **Kwon BK, Tetzlaff W, Grauer JN, Beiner J, Vaccaro AR.** Pathophysiology and pharmacologic treatment of acute spinal cord injury. *Spine J* 2004; 4: 451-64.
16. **Skrzydlewska E, Ostrowska J, Farbiszewski R, Michaela K.** Protective effect of green tea against lipid peroxidation in the rat liver, blood serum and the brain. *Phytomedicine* 2002; 9: 232-38.
17. **Reed JC, Jurgensmeier JM, Matsuyama S.** Bcl-2 family proteins and mitochondria. *Biochim Biophys Acta* 1998; 1366: 127-37.
18. **Koh SH, Lee SM, Kim HY, Lee KY, Lee YJ, Kim HT, et al.** The effect of epigallocatechin gallate on suppressing disease progression of ALS model mice. *Neurosci Lett* 2006; 395: 103-107.
19. **Etus V, Altuq T, Belce A, Ceylan S.** Green tea polyphenol epigallocatechin gallate prevents oxidative damage on periventricular white matter of infantile rats with hydrocephalus. *Tohoku J Exp Med* 2003; 200: 203-9.